

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ DUYGUSAL ZEKÂLARI VE YAŞAM DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Arş. Gör. Büşra Ergin
Necmettin Erbakan Üniversitesi
aergin42@hotmail.com

Arş. Gör. K. Büşra Kaynak
Necmettin Erbakan Üniversitesi
busramail@yahoo.com

Arş. Gör. Özge Pınarcık
Necmettin Erbakan Üniversitesi
o_pinarcik@hotmail.com

Doç. Dr. Emel Arslan
Necmettin Erbakan Üniversitesi
emelarslan@konya.edu.tr

Özet

Bu araştırmanın temel amacı okul öncesi öğretmen adaylarının duygusal zekâları ile yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının duygusal zekâlarını ölçmek için "Bar-on Duygusal Zekâ Ölçeği" yaşam doyumları için ise Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985) tarafından geliştirilen "Yaşam Doyumu Ölçeği" kullanılmıştır. Çalışma grubunu Selçuk, Mevlana ve Necmettin Erbakan Üniversitelerinin okul öncesi öğretmenliği programlarında öğrenim gören 376 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırma tarama modelinde çalışılmıştır. Veriler SPSS 16.0 istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre duygusal zeka ölçeğinin alt boyutları ile yaşam doyumu ölçeği arasında yüksek düzeyde korelasyon bulunmuştur. Yapılan regresyon analizi ile de yaşam doyumunun duygusal zekâ ölçeğinin kişisel farkındalık, kişiler arası ilişkiler, şartlara ve çevreye uyum, stres yönetimi ve genel ruh hali alt boyutlarını yordadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Duygusal zekâ, yaşam doyumu, okul öncesi öğretmen adayı.

EVALUATION OF RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL INTELLIGENCE AND LIFE SATISFACTION OF PRE-SCHOOL TEACHER CANDIDATES

Abstract

The main objective of this study is to determine the relationship between emotional intelligence and life satisfaction of candidate pre-school teachers. In this direction, in order to measure candidate teachers emotional intelligence and life satisfaction, "Bar-on Emotional Intelligence Scale" and "Life Satisfaction Scale" that developed by Diener, Emmons, Larsen, and Griffin (1985) is used respectively. The study group consist of 376 candidate teachers who are attending pre-school teaching programs at Selcuk, Necmettin Erbakan and Mevlana Universities. Survey research model is used in this study. Data has been analyzed with SPSS 16.0 statistical software package. There is strong correlation between sub-dimensions of emotional intelligence scale and life satisfaction scale according to the analysis of research findings. Analysis also has been concluded that regression between the scale of life satisfaction and emotional intelligence will predict self-awareness, interpersonal relationships, adaptation to the conditions and environment, stress management and sub-dimensions of general mood.

Keywords: Emotional intelligence, life satisfaction, pre-school teacher candidate.

GİRİŞ

İnsanın mutluluğu ve mutluluğunu sağlayan koşulların ne olduğu çok eski zamanlardan beri dikkati çeken bir konu olmuştur. Son zamanlarda insanın mutluluğu konusu, psikolojik iyi oluş, öznel iyi oluş, yaşam kalitesi, yaşam doyumu ve olumlu duygulanım gibi kavramlar çerçevesinde incelenmektedir. Doyum, insanların beklentilerinin, gereksinimlerinin, istek ve arzularının karşılanması olarak tanımlanabilir. Neugarten tarafından ilk kez 1961 yılında ortaya atılan yaşam doyumu kavramı, bir insanın beklentileriyle elinde olanların karşılaştırılmasıyla elde edilen durum ya da sonuçtur (Özer ve Karabulut, 2003). Diener, Emmons, Larsen ve Griffin (1985); Veenhoven (1996) ise yaşam doyumunu bir bireyin kendi belirlediği kriterlere uygun bir biçimde tüm yaşamını olumlu değerlendirmesi olarak tanımlamaktadırlar. Yaşam doyumu öznel iyi olmanın bilişsel bileşenidir ve bireyin kendisine yüklediği kriterler ile yaşam koşullarını algılayışı arasındaki karşılaştırmaları, dolayısıyla kendi yaşamı hakkında değer biçmesini içermektedir (Pavot ve Diener, 1993; Selçukoğlu, 2001; Deniz, 2006). Kısacası yaşam doyumu, bireylerin kendi yaşam örüntüleri ve standartları ile ilişkili süreçlerin bir bütünüdür.

Fenomenal alan içindeki istekler, heyecan uyandıran iç yaşantılar duygu olarak adlandırılır. Duygusal zekâ, bireyin kendi çevresinde kişilerarası etkinlik sağlamasında duygulardan bir rehber olarak yararlanma yeteneğidir. “Duygusal Zekâ” terimi ilk olarak Peter Salovey ve John Mayer tarafından, 1990’da, farklı bir duygu ilişkili yeterlikler setini tanımladıkları bir makalede kullanılmıştır. Salovey ve Mayer’e (1990) göre duygusal zekâ, bireyin kendinin ve başkalarının duygularını değerlendirmesi ve kendi yaşamında başarısını sağlayan çok sayıda yeteneklerin bir bütünüdür. Genel olarak duygusal zekânın tanımı bireyin kendisinin duygularını anlayabilme, çevresindeki insanları motive edebilme ve ilişkilerini başarılı bir şekilde yönetebilme yeteneği (Petrides ve Furnham, 2000) olarak tanımlanmaktadır. İnsanın kendisini ve çevresiyle olan ilişkisini etkin yönetme yeteneği olan duygusal zekâyı oluşturan dört temel unsur vardır; öz-bilinç, öz-yönetim, sosyal bilinç ve ilişki yönetimi (sosyal beceri) dir (Goleman, Boyatzis ve Mckee, 2002).

Bar-On ’un (1997) yılında geliştirmiş olduğu duygusal zekâ modelinde ise kişisel beceriler, kişiler arası ilişkilerde beceriler, uyumluluk, stresle başa çıkma, genel ruhsal durum ve bu boyutlarla ilgili yetenek ve beceriler olarak açıklanmıştır. Bazı araştırmacılar tarafından duygusal zekânın alt boyutları, kendi duygularını anlama, karşısındakinin duygularını anlama ve duyguları yönetme olarak tanımlanmıştır (Salopek, 1998). Kendi duygularını anlama, kişinin kendi duygularını, güçlü ve zayıf yönlerini, bilmesi ve anlaması ve ona göre davranmasıdır. Duyguları yönetme, kişinin duygularını denetleyerek dürüst ve tutarlı davranması ve yaşamdaki değişimlere karşı kendini uyarlayabilmesidir. Karşısındakinin duygularını anlama, başkalarının duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışma, davranışlarını çevresindekilere göre düzenleme becerisidir.

Araştırmacılar, duygusal zekâ eğitiminin, bireylerin duygusal ve sosyal alanlarda daha sağlıklı ilişki kurmalarını, yaşam kalitelerini olumlu yönde geliştirmelerini amaçladığını rapor etmektedirler (Weissinger, 1998; Shapiro, 1998; Mayer ve Salovey, 1997). Bireyin duygularındaki düzensizlik kişilerarası ilişkilerin bozulmasına, kaygı artışına ve ruhsal bozukluklara neden olabilmektedir. Bu durum sonucunda ise bireyin yaşam doyumu olumsuz etkilenmektedir (Gross, 1998). Bu sebeple duygusal zekası yüksek bireylerin yaşamdan aldıkları doyumunda yüksek olduğu görülmektedir. Duygusal zeka ile ilgili yapılan araştırma sonuçlarına bakıldığı zaman, duygusal zekanın sosyal yeterlilik ile, duyguları daha iyi organize edebilme ile, yaşam doyumu ile önemli düzeyde ilişkili olduğu görülmektedir. Bununla ilişkili olarak olumlu duygulanım, doyum, kendini adayabilme, bağlanma ve yaşam anlamını beraberinde getirmektedir.

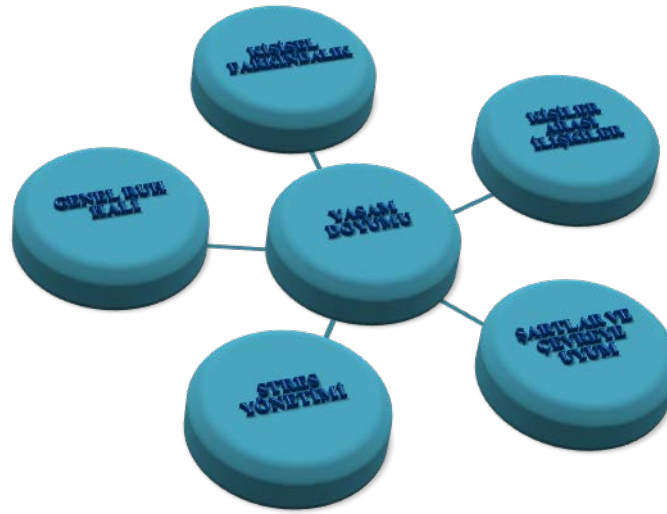
Alan yazın incelendiğinde çeşitli çalışma grupları ile bu araştırmanın gerçekleştirildiği görülmektedir. Yalnız okul öncesi öğretmen adaylarına yönelik spesifik bir çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu çalışma ile bu eksikliğin giderileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmanın temel amacı “okul öncesi öğretmen adaylarının duygusal zekaları ve yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi incelemektir”. Genel amaca bağlı olarak şu sorulara cevap aranmıştır;

1. “Yaşam Doymu Ölçeğinden” elde edilen puanlar ile “Bar-On Duygusal Zeka Ölçeğinin” alt boyutlarından elde edilen puanlar arasında ilişki var mıdır?
2. Okul öncesi öğretmen adaylarının duygusal zekâları yaşam doyumlarını yordamakta mıdır?

YÖNTEM

Bu çalışma nicel bir araştırma olup genel tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma Selçuk, Mevlana ve Necmettin Erbakan Üniversitelerinin okul öncesi öğretmenliği programlarında öğrenim gören 376 öğretmen adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunun özellikleri Tablo-1’de verilmiştir.

Şekil 1:Araştırma Modeli

Tablo 1: Çalışma Grubunun Sosyodemografik Özellikleri

ARAŞTIRMAYA KATILAN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE DAĞILIMI			
		n	%
CİNSİYET	KIZ	329	87,5
	ERKEK	47	12,5
	TOPLAM	376	100
YAŞ	17-19	170	45,2
	20-22	182	48,4
	23-32	24	6,38
	TOPLAM	376	100
SINIF	1.Sınıf	129	34,3
	2.Sınıf	111	29,5
	3.Sınıf	55	14,6
	4.Sınıf	81	21,5
	TOPLAM	376	100

LİSE TÜRÜ	DÜZ LİSE	61	16,2
	ANADOLU LİSESİ	124	33,0
	FEN LİSESİ	1	0,30
	MESLEK LİSESİ	107	28,5
	ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ	62	16,5
	DİĞER	21	5,6
	TOPLAM	376	100
ANNE DURUMU	SAĞ	372	98,9
	ÖLÜ	4	1,1
	TOPLAM	376	100
BABA DURUMU	SAĞ	359	95,5
	ÖLÜ	17	4,5
	TOPLAM	376	100
ANNE-BABA DURUMU	BERABER	348	92,6
	AYRI	28	7,4
	TOPLAM	376	100

Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının duygusal zeka yeteneklerini belirlemek için Reuven Bar-On'un geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarını yaptığı Bar-On EQ anketi kullanılmıştır. Bu ölçme aracının Acar (2001) tarafından Türkçe'ye uyarlama çalışmaları yapılmıştır. Bu araç, konu hakkında yapılan araştırmalar sonucunda toplam 5 boyut ve onların da altında yer alan 15 boyutu ölçen 88 ifadeden oluşan bir ölçektir. Anketin 88. maddesine "yukarıdaki ifadeler samimi ve doğru şekilde cevap verdim." ifadesine "tamamen katılıyorum" seçeneğinin dışında cevap verenlerin anketleri değerlendirmeye alınmamıştır. Bu ifadeler, 5'li likert ölçeğinde 1 (Tamamen katılmıyorum) ile 5 (Tamamen katılıyorum) arasında değişmektedir.

Çalışmada kullanılan anketin güvenilirlik testi için her bir boyutun ve anketin toplam cronbach- α katsayılarına bakılmıştır. Bu örnekleme için hesaplanan toplam duygusal zeka değişkeninin α -katsayısı .92 olup, kabul edilebilir düzeydedir. Temel alt boyutlardan, kişisel yetenekler boyutunun α -katsayısı .83 olup, kabul edilebilir düzeydedir. Kişiler arası yetenekler boyutunun α -katsayısı .77 olup kabul edilebilir düzeydedir. Uyumluluk boyutunun α -katsayısı .65 olup kabul edilebilir düzeydedir. Stresle başa çıkma boyutunun α -katsayısı .73 olup kabul edilebilir düzeydedir. Genel ruh durumunun α -katsayısı .75 olup kabul edilebilir düzeydedir" (Acar, 2001). Yaşam doyumları ise, Diener, Emmons, Larsen ve Griffin tarafından 1985 yılında geliştirilen The Satisfaction With Life Scale (Yaşam Doyumu Ölçeği) ile ölçülmüştür. Yaşam Doyum Ölçeği ise, The Satisfaction With Life Scale) Türkçeye çevrilmesi ve uyarlanması Köker (1991), tarafından yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları sonucunda; test-tekrar test güvenilirliği $r=.85$, madde-test korelasyonları ise .71 ile .80 arasında hesaplanmıştır (Dilmaç ve Ekşi,2008). Ölçekte yaşama karşı doyumunuzu anlatan 5 ifade vardır. İfadelerin size uygunluk derecesini belirlemek amacı ile 1'den 7'ye kadar seçenekler sunulmuştur. Bu ifadeler; 1 (Hiç uygun değil) 2(Uygun değil) 3(Biraz uygun değil) 4(Ne uygun, Ne uygun değil) 5(Biraz uygun) 6(Uygun) 7(Çok uygun) şeklindedir.

Verilerin Analizi

Araştırmada veri toplama araçlarından elde edilen veriler SPSS 16.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Okul öncesi öğretmen adaylarının yaşam doyumları ile duygusal zekâ yetenekleri arasındaki ilişkinin analizi Pearson

Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı tekniği ile yapılmıştır. Okul öncesi öğretmen adaylarının duygusal zekâlarının yaşam doyumlarını ne kadar yordadığını ortaya koymak için çoklu regresyon analizi yapılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın ana ve alt amaçlarına uygun olarak toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmeleri sonucu elde edilen bulgular temel alınarak sunulmuş ve yorumları yapılmıştır.

Tablo 2: Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yaşam Doyumları İle Duygusal Zekâ Alt Ölçek Puanları Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları

Yaşam Doyumu- Bar-On Duygusal Zeka Testi	1	2	3	4	5	6
1.YAŞAM DOYUMU	1					
2.KİŞİSEL FARKINDALIK	.423**	1				
3.KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER	.307**	.612**	1			
4.ŞARTLARA VE ÇEVREYE UYUM	.263**	.621**	.460**	1		
5.STRES YÖNETİMİ	.223**	.376**	.291**	.476**	1	
6.GENEL RUH HALİ	.483**	.647**	.664**	.480**	.423**	1

p< .01

Tablo 2’de okul öncesi öğretmen adaylarının yaşam doyumları ile duygusal zeka alt ölçek puanları arasındaki korelasyon analizi sonuçları verilmiştir. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmen adaylarının yaşam doyumunu ölçeğinden elde ettikleri puanlar ile Bar-On duygusal zeka ölçeğinin kişisel farkındalık, kişilerarası ilişkiler, şartlara ve çevreye uyum, stres yönetimi ve genel ruh hali alt boyutlarından elde ettikleri puanlar arasında p< .01 anlamlılık düzeyinde pozitif yönlü, anlamlı ilişki bulunmuştur. İlişki katsayısının 1.00 olması mükemmel bir pozitif ilişkiyi ifade ederken, -1.00 olması mükemmel negatif bir ilişkiyi ve .00 olması ise ilişkinin olmadığını ifade etmektedir. İlişki katsayısının mutlak değer olarak .70 - 1.00 arasında olması yüksek, .70-.30 arasında olması orta ve .30 - .00 arasında olması ise düşük bir ilişkiyi ifade etmektedir (Büyüköztürk,2002). Bu doğrultuda Bar-On duygusal zeka ölçeğinin tüm alt boyut puanları ile yaşam doyumunu ölçeği puanları arasında pozitif yönlü orta seviyede ilişki olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Yaşam Doyumları İle Duygusal Zeka Alt Ölçek Puanları Arasındaki Regresyon Analizi Sonuçları

Yaşam Doyumu ile Bar-On Duygusal Zeka Ölçeği Alt Boyutları Regresyon Analizi	R	R ²	β	t	F	p
KİŞİSEL FARKINDALIK	.423	.179	.423	2.08	81.28	.000*
KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER	.307	.094	.307	3.09	38.94	.000*
ŞARTLARA VE ÇEVREYE UYUM	.263	.069	.263	3.37	27.69	.000*
STRES YÖNETİMİ	.223	.050	.223	8.32	19.64	.000*
GENEL RUH HALİ	.483	.233	.483	1.69	113.7	.000*

p< .01

Tablo 2 incelendiğinde Bar-On Duygusal Zeka Ölçeğinin alt boyutları olan kişisel farkındalık, kişilerarası ilişkiler, şartlara ve çevreye uyum, stres yönetimi ve genel ruh halinin okul öncesi öğretmen adaylarının p< .05 anlamlılık düzeyinde yaşam doyumunun önemli bir yordayıcısı olduğu bulunmuştur. Tablo incelendiğinde duygusal zeka ölçeğinin alt boyutları olan yaşam doyumunu ölçeğinden alınan puana ilişkin varyansın kişisel farkındalık %17’sini, kişilerarası ilişkiler %9’unu, şartlara ve çevreye uyum %6’sını, stres yönetimi %5’ini ve genel ruh hali %23’ünü yordamaktadır.

Sheskin (2004) açıklanan toplam varyansın %70 ve üzerinde olması gerektiğini isterken; Tavşancıl (2002) sosyal bilimlerde yapılan analizlerde %40 ile % 60 arasında değişen toplam varyans oranlarının yeterli kabul edildiğini belirtmektedir. Büyüköztürk (2002) ise, davranış bilimlerinde açıklanan varyans oranını yüksek tutmanın zor olduğunu, tek faktörlü ölçeklerde açıklanan varyans oranının %30 ve daha fazla olmasının yeterli görüldüğünü, çok faktörlü ölçeklerde ise açıklanan varyansın daha fazla olmasının beklendiğini belirtmektedir. Bu çerçevede, Bar-On Duygusal Zeka Ölçeğinin açıklayabildiği varyans oranının (%60), okul öncesi öğretmen adaylarının yaşam doyum ölçeğinden elde edilen puanları kabul edilebilir düzeyde yordadığı görülmektedir.

SONUÇ

Araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının duygusal zekaları ile yaşam doyumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının duygusal zekaları ile yaşam doyumları arasında pozitif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Yapılan regresyon analizleri ile kişisel farkındalık, kişilerarası ilişkiler, şartlara ve çevreye uyum, stres yönetimi ve genel ruh hali alt boyutlarının yaşam doyumunun önemli bir yordayıcısı olduğu bulunmuştur.

Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985) yaptıkları araştırmalarında yaşamdan alınan doyum ile öznel iyi olma durumlarının ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Ryan et all. (1996) ise ilgililik, özerklik, yeterlilik gibi içsel gereksinmelere yönelik amaçlı davranışların yüksek doyum algısına yol açtığını sonucuna ulaşmışlardır. Yılmaz' a göre (2004) bireyin kendisini tanıması, yeterliliklerini bilmesi, duygularını anlaması ve duygularıyla baş edebilmesi, insanları anlayarak onlarla etkin biçimde iletişim kurması olan duygusal zeka, bireyin yaşamdan olan beklentisini karşılama da etkileyecektir. Deniz ve Yılmaz (2004) "Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Zeka Yetenekleri Ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı çalışmalarında üniversite öğrencilerinin duygusal zekaları ve yaşam doyumları arasında 0,05 anlamlılık düzeyinde yüksek korelasyon bulunmuştur.

Duygusal zeka ölçeğinin alt boyutları olan kişisel becerilere sahip bireyler duygularını rahatça ifade edebilir ve düşüncelerini ve inançlarını ifade etmekte bağımsız, güçlü ve kendine güvenlidirler. Dolayısıyla bireylerin içsel benliğiyle ne kadar barışık olduğunu, duygularının ne oranda farkında olduğunu, kendisi hakkındaki düşünceleri ve yaşamda yapabileceklerini belirler (Stein ve Book, 2003). Yaşam doyumunun temel öğelerinden birisi olan başkalarına yardım etme ve başkalarını gözetme, farklı etkinliklere katılma (Dikmen, 1995) gibi özellikler göz önünde bulundurulduğunda, bu bireylerin kişiler arası becerilere de sahip olması gerekmektedir. Uyumluluk boyutundan yüksek puan alan kişiler, problemleri anlama ve uygun çözümlere ulaşmakta genellikle esnek, gerçekçi ve etkindirler. Dolayısıyla problemlerinin üstesinden gelebilen ve etkili çözümler üretebilen bireylerin, yaşam doyumlarının da yüksek olması beklenir (Deniz ve Yılmaz, 2004).

Duygusal zekanın ana boyutlarından olan stresle başa çıkma boyutu, stres toleransı ve dürtü kontrolü boyutlarından oluşmaktadır. Bu kişiler umutsuzluğa kapılmadan ve kontrollerini kaybetmeden stresle baş edebilirler (Acar, 2001). Yaşamdan memnun olma, bireylerin kendisiyle ve çevresindeki kişilerle birlikte eğlenme ve yaşamdan keyif alma becerisi mutluluk alt boyutunun özelliğidir (Stein ve Book, 2003). İyimser olan bireyler mutlu, ılımlı ve dışa dönüktür (Vara, 1999).

Constantine ve Gainor (2001) çalışmalarında duygusal zekanın empati, sözel zeka, benlik algısı ve yaşam doyumunu ile pozitif bir ilişkinin olduğunu, duygusal zekası yüksek bireylerin yaşamdan aldıkları doyumunda arttığını belirtmektedirler. Fitnes (2001) insanların duygularını etkili bir şekilde yönetmelerinin, farkında olmalarının buna paralel olarak benliğini ve kişiliğini bilmesinin onun hayattan alacağı doyumunu yükselteceğini ve böyle bir değişimin kişinin evlilik gibi birlikteliklerinde doyumunu arttıracaklarını ifade etmektedir. Kırtıl Görmez ve İkiz (2010) ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin duygusal zekâ ve yaşam doyumları arasındaki ilişkiyi inceledikleri çalışmalarında yaşam doyumunu ve duygusal zeka alanları arasındaki ilişkinin pozitif yönde anlamlı olduğunu bulmuşlardır. Öztürk ve Deniz (2008) yılında yaptıkları çalışmalarında okul öncesi öğretmenlerin duygusal zeka yetenekleri ile iş doyumları arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Çalışmaları sonucunda yüksek duygusal zeka yetisine sahip bireylerin iş yaşamındaki performanslarının iyi olduğunu bulmuşlardır.

Sonuç olarak, kişisel beceriler ve kişiler arası ilişkilerin gelişimi birey açısından önemlilik arz etmektedir. Bu becerileri gelişmiş kişiler problemleri çözme ve stresle başa çıkma durumlarında daha başarılı olmaları beklenir. Bunun yanında uyum problemini de daha az yaşayacaklardır. Bu kişiler katıldıkları sosyal etkinlikler yoluyla iş ve günlük yaşantılarında ki sıkıntılarında uzaklaşacak, problemlerinde yoğunlaşmış olan dikkatlerini bu etkinliklere yönelterek genel ruh durumlarını olumlu hale getireceklerdir. Aynı zaman da duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişilerin de sosyal etkinliklere katılımının daha fazla olabileceğini düşünebiliriz. Kişiler arası becerileri yüksek olan kişiler sosyal ortamlara girmekte güçlük çekmeyecek bu ortamlara da çabuk uyum göstereceklerdir (Öztürk ve Deniz, 2008). Dolayısıyla bireylerin sosyalleşmeleri ile duygusal zekâlarının ilintili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Böylece duygusal zekası yüksek olanların da yaşamdan aldıkları haz artacaktır. Okul öncesi öğretmen adaylarının duygusal zeka ve yaşam doyumları arasında pozitif yönde bir ilişkinin bulunması, öğretmen adaylarının bu yönde olumlu destekleyecek yaşantılar sunulması açısından bu sonuç önemlidir ve bu konuda daha ayrıntılı çalışmaların yapılması alana katkı sağlayacaktır.

Not: Bu çalışma 25-27 Nisan 2013 tarihlerinde Antalya’da 28 Ülkenin katılımıyla düzenlenen “International Conference on New Trends in Education - ICONTE-2013”da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Acar, F. T. (2001). *Duygusal zekâ yeteneklerinin göreve yönelik ve insana yönelik liderlik davranışları ile ilişkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, İstanbul Üniversitesi.

Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı: İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları Ve Yorum*. Pegem yayıncılık.

Constantine, M.G. and Gainor, K.A. (2001). *Emotional intelligence and empathy: Their relation to multicultural counseling knowledge and awareness*. Professional School Counseling, 5, 131-137.

Deniz, M. E. ve Yılmaz, E. (2004). *Üniversite öğrencilerinin duygusal zeka yetenekleri ve yaşam doyumları arasındaki ilişki*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı. Malatya: İnönü Üniversitesi.

Deniz, M. E. (2006). *The Relationships among Coping with Stress, Life Satisfaction, Decision Making Styles and Decision Self-Esteem: An Investigation on Turkish University Students*. Social Behavior and Personality: An International Journal, 34(9), 1161 – 1170.

Diener, E., Emmons, R., Larsen, J., & Griffin, S. (1985). *The Satisfaction With Life Scale*. J Personality Assessment, 49(1), 71-75.

Dikmen, A.A. (1995), *“İş Doyumu ve Yaşam Doyumu İlişkisi”*. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, 50(3-4), Prof. Dr. Turan Güneş’e Armağan, Haziran-Aralık, 115-140.

Dilmaç, B. ve Ekşi, H. (2008), *Meslek Yüksek Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Yaşam Doyumları ve Benlik Saygılarının İncelenmesi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20.

Fitnes, J. (2001). *Emotional intelligence and intimate relationship*. In J. Ciarrochi, J. P. Forgas, J. D. Mayer (Editör), Emotional intelligence in everyday life. Philadelphia: Psychology Pres. 98-112.

Goleman, D., Boyatzis, R. , and McKee, A. (2002). *The emotional reality of teams*. Journal of Organizational Excellence, 21(2), 55-65.

Gross, J.J. (1998). *Antecedent- and response-focused emotion regulation: Divergent consequences for experience, expression, and physiology*. Journal of Personality and Social Psychology, 74, 224-237.

İkiz, E. ve Kırtıl Görmez, S. (2010). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinde duygusal zekâ ve yaşam doyumunun incelenmesi*. İlköğretim-Online, 9(3), 1216-1225. <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden, 11.03.2013 tarihinde indirilmiştir.

Köker, S. (1991). *Normal ve Sorunlu Ergenlerin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Mayer, J. D., Salovey, P. (1997). *What is Emotional Intelligence?* Emotional Development And Emotional Intelligence. New York: Basic Boks., 1, 3-31.

Öztürk, A. ve Deniz, M.E. (2008). *Okul öncesi öğretmenlerin duygusal zeka yetenekleri, iş doyumları ve tükenmişlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. İlköğretim-Online, 7(3), 578-599, <http://www.ilkogretim-online.org.tr> adresinden, 04.03.2013 tarihinde indirilmiştir.

Özer, M. ve Karabulut, Ö. (2003). "Yaşlılarda Yaşam Doyumu". Turkish Journal of Geriatrics. 6(2), 72.

Pavot, W., and Diener, E. (1993). *Review of the Satisfaction with Life Scale*. Psychological Assessment, 5, 164-172.

Petrides, K.V. and Furnham, A. (2000). *Gender differences in measured and self-estimated trait emotional intelligence*. Sex roles. 42, 449-461.

Ryan, R. M., Sheldon, K. M., Kasser, T., ands Decci, E. L. (1996). "All Goals Are Not Created Equal: An Organismic Perspective on the Nature of Goals and Their Regulation". Ed. P. M. Gollwitzer, & J. A. Barg. The psychology of action: Linking cognition and motivation to behavior, 7-47. NewYork: Guilford.Salopek, J.(1998). *Train Your Brain*. Training Development, 52, 10.

Salovey, P. and Mayer, J. D. (1990). *Emotional intelligence*. Imagination, Cognition, and Personality, 9, 185-211.

Selçukoğlu, Z. (2001). *Araştırma Görevlilerinde Tükenmişlik Düzeyi ile Yalnızlık Düzeyi ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Shapiro, L. E. (1998). *Yüksek EQ'lu Bir Çocuk Yetiştirmek*. Çeviren: Ümran Kartal, İstanbul: Varlık Yayınları, 238-248.

Sheskin, D.J. (2004). *Handbook of Parametric and Nonparametric Statistical Procedures*, third ed. Chapman and Hall/CRC, 1193.

Stein, J.S., H. E. Book, (2003). *EQ Duygusal Zekâ ve Başarının Sırrı*. İstanbul: Özgür Yayınları.

Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Vara, Ş. (1999). *Yoğun Bakım Hemşirelerinde İş doyum ve Genel Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: E. Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Veenhoven, R. (1996). *Happy life-expectancy, A comprehensive measure of quality of life in nations*. Social Indicators Research, 39, 1-58.

Yılmaz, E. (2004). "Duygusal Zekâ ve Öğretmenlik Mesleği" Eğitime İlişkin Çeşitlemeler (133-148). Konya: Eğitim Kitapevi.

Weisinger, H. (1998). *İş yaşamında Duygusal Zeka*. Çeviren: Nurettin Süleymangil. İstanbul: MNS Yayıncılık, 12-227